

Siirtymävaihe

Jälkikirjoitus Tulevaisuuden primitiiviin

John Zerzan

”Ok, ihan pätevää kritiikkiä, mutta miten käytännössä päästäisiin tästä kamalasta maailmasta jonkinlaiseen parantuneeseen ja eheään olemisen tilaan?”

Luulen ettei meidän tule epäillä kyseisenlaisen siirtymän mahdollisuutta, saati sitä etteikö sen alkamiseksi välttämätön yhteiskunnallinen purkaus voisi olla tuloillaan.

Vallitsevan kulttuurin ajattelu on tietenkin aina sanonut meille kuinka vieraantunut elämä on väistämätöntä. Tosiasiassa kulttuuri tai sivilisaatio itsessään ilmaisee tätä oleellista dogmaa: sivistämisprosessi, kuten Freud pisti merkille, on pakkovaihtokauppa jossa vapaa, luonnollinen elämä vaihdetaan jatkuvaan sortoon.

Nykypäivän kulttuuri on hengettömässä ja loppuunkäytetyssä tilassa, katsottiin mihin suuntaan tahansa. Kulttuurin logiikkaa koettelevaa epäjärjestystä tärkeämpää on kuitenkin aktiivinen, joskin vasta muotoutumassa oleva vastarinta sitä kohtaan. Tämä on toivon pilkahdus, joka häiritsee muuten niin masentavaa kilpailua siitä kumpi tulee ensin: täydellinen vieraantuminen vaiko biomassan täydellinen tuho.

Ihmiset hakataan ja tungetaan jokapäiväisen tyhjyyden raameihin, samalla kun ’sivilisaation taika’ hiipuu. Lasch viittasi lähes yleismaailmalliseen raivoon yhteiskunnan ulkopuolella, aivan sen pinnan alla. Se kasvaa ja sen oireet ovat runsaita, kasautuen planeetan tyydyttymättömäksi jättämisestä kieltäytymiseen.

Adorno kysyi, ”mitä olisi onnellisuus jota ei mitattaisi tämänhetkiselällä mittaamattomalla kärsimyksellä?” Selvästikin elämän tila on tullut riittävän painajaismaiseksi oikeuttamaan tuollaisen kysymyksen, ja ehkä ehdottamaan sitä että jokin alkoi mennä pahasti pieleen erittäin kauan aikaa sitten. Ainakin sen pitäisi osoittaa, siirtymällä yksityiskohtien suuntaan, että vapautunutta maailmaa ei voida muodostaa vallitsevaa Kuolemanlaivaa (esimerkiksi sen teknologiaa) uusintamalla.

Saul Bellown Mr. Sammler ihmetteli, ”Mitä ’normaalia’ on normaalissa elämässä? Mitä jos joku nero tekisi ’normaalille elämälle’ saman mitä Einstein teki ’materiale’? Löytäisi sen perusopin, paljastaen sen perimmäisen hehkun.” Tottakai meidän kaikkien täytyy olla tuo ’Einstein’, mikä on juuri se mitä tarvitaan laukaisemaan riittävä määrä luovaa energiaa muotoilemaan uudelleen ihmisen olemisen olosuhteet. Kymmenen tuhatta vuotta vankeutta ja pimeyttä, Vaneigemia lain-takseni, ei kestä kymmenen päivän täyttä vallankumousta, joka pitää sisällään sisäisen itsemme samanaikaisen uudelleenrakentamisen. Kuka ei vihaa modernia elämää? Voiko nykyinen ehdol-

listaminen kestää sellaista elämän räjähdystä, joka sääliittä poistaa kyseisenlaisen ehdollistamisen juuret?

Olemme ilmiselvästi pääoman ja sen teknologian panttivankeja, joista on tehty riippuvaisia, jopa avuttomia sen kaiken painolastin alla, vuosisatoja kestäneessä vieraantuneiden kategorioiden, tapojen ja arvojen massiivisessa jatkuvuudessa. Mistä voitaisiin hankkiutua eroon välittömästi? Rajat, hallitukset, hierarkia... Mitä muuta? Kuinka pian voisi syvemmälle juurtuneet työnjaon kaltaiset auktoriteetin ja eristämisen muodot haihtua? Väitän, ja toivon etten tavalla mikä koittaa tehdä tarkkoja suunnitelmia abstrakteista käsitteistä, että lopullista vapautta tai eheyttä ei voi saavuttaa hankkiutumatta eroon kaikenlaiseen spesialismiin väistämättä kuuluvasta vallasta.

Monet sanovat että miljoonat ihmiset kuolisivat jos nykyinen teknoglobaali uskollisuus työlle ja kulutustavaroille romuttuisi. Mutta tämä jättää huomiotta monia mahdollisuuksia. Otetaan esimerkiksi huomioon se suuri määrä ihmisiä jotka voisivat vapautua manipuloivista, loismaisista, tuhoavista toimintatavoista luovien, terveiden ja vapaiden puolesta. Tällä hetkellä hyvin harvat tekevät yhtään mitään aitojen tarpeiden tyydyttämiseksi.

Ruoan kuljettaminen tuhansia kilometrejä ei ole epätavallista nykypäivänä, ja se on esimerkki hyödyttömästä toiminnasta, sillä se tuottaa käsittämättömiä määriä kasvimyrrykyä ja torjunta-aineita. Kuva ihmisyydestä nääntymässä nälkään, jos muutosta yritettäisiin, voidaan saada oikeaan mittasuhteeseen viittaamalla muutamaan toiseen, luonteeltaan positiiviseen, maatalouskäytäntöön. On täysin mahdollista, yleisesti ottaen, että kasvatamme itse oman ruokamme. On yksinkertaisia tapoja miten voidaan kasvattaa suuria satoja pienellä maa-alalla ilman työnjakoa.

Maataloudesta itsestään, kuten myös kesyttämisestä, täytyy päästä eroon, sillä se ottaa enemmän orgaanista ainesta maaperästä kuin mitä se laittaa sinne takaisin. Permakulttuuri on tekniikka joka tuntuu yrittävän itseään kehittävää ja ylläpitävää maataloutta, joka pyrkii lähemmäksi luontoa ja poispäin kesyttämistä. Se on yksi tapa väliaikaiseksi selviytymistavaksi sivilisaatiosta poispäin siirryttäessä. Kaupunkiviljely on toinen käytännön siirtymän ulottuvuus, ja yksi lisäaskel kesyttämisen korvaamisessa voisi olla enemmän tai vähemmän sattumanvarainen sementin levittäminen.

Mitä tulee kaupunkielämään, kaikki keinot kohti itsemääräämisoikeutta ja omavaraisuutta tulisi ottaa käyttöön, alkaen heti, jotta kaupungit voitaisiin myöhemmin hylätä nopeammin. Sikäli kun ne syntyivät pääoman tarpeesta keskittää omaisuudensirtojen hallinta, sekä uskonnollinen ja poliittinen ylivalta, kaupungit pysyvät laajennettuina elämää tuhoavina monumentteina pääoman samoja tarpeita varten. Jotain samaan tapaan miten nykyään käsitämme museon, voisi olla tarpeellista, jotta tulevat sukupolvet voivat nähdä kuinka irvokasta lajimme oleminen kerran oli. Vaihtuvat juhlapaikat saattavat olla lähimpänä kaupunkiasetelmaa mitä vieraantumaton elämä ilmentää.

Samalla tavoin kuin saatamme nähdä muuttoliikkeen kaupungeista poispäin, voimme myös nähdä liikkeen kylmemmistä ilmastoista lämpimämpien suuntaan. Asuintilan lämmittäminen pohjoisilla alueilla kuluttaa järjettömiä määriä energiaa, luonnonvaroja ja aikaa. Kun ihmisistä tulee jälleen kerran läheisiä maan kanssa, terveempiä ja voimakkaampia, nämä alueet mahdollisesti asutettaisiin uudestaan, täysin uusilla tavoilla.

Ja mitä väestöön itseensä tulee, sen kasvu ei ole sen enempää luonnollinen tai neutraali ilmiö kuin mitä sen teknologia on. Kun elämä on kohtalokkaasti poissa tasapainosta, halu lisääntyä näyttäytyy hyvityksenä köyhtymiselle, ja kuten sivistymättömillä nykypäivään selvinneillä keräilijämetsästäjillä, tulevaisuuden vieraantumattomassa elämässä väestötaso tulisi olemaan suhteellisen matala.

Enrico Guidoni huomautti, että arkkitehtuuriset rakenteet paljastavat välttämättä paljon niiden yhteiskunnallisesta asiayhteydestä. Samalla tapaa luokkayhteiskunnan asumusten eristyneisyys ja steriiliys on tuskin sattumaa, ja ansaitsee tulla täysin romutetuksi. Rudofskyn ”Arkkitehtuuria ilman arkkitehtejä” (Architecture Without Architects) käsittelee joitain esimerkkejä asumuksista, jotka on asiantuntijoiden sijaan rakennettu spontaanin ja alati kehittyvän yhteisöllisyyden toimesta. Kuvittele sellaista asumusten kutsuvaa rikkautta, jossa kaikki on massatuotetun sijaan yksilöllistä ja ainutlaatuista, ja osa kirkasta vastavuoroisuutta jonka voi olettaa syntyvän rajojen ja keinotekkoisten puutteiden, aineellisten ja henkisten, romahduksesta.

’Terveys’ uudessa maailmassa tulee todennäköisesti olemaan vielä vähemmän tunnistettava asia kuin kysymys asumuksista. Epäinhimillistetty nykypäivän teollinen ’lääkitys’ on täysi osasyllinen yhteiskunnan kokonaisprosesseissa, jotka ryöstävät meiltä elämän ja elinvoiman. Luokkajärjestyksen rikollisuuden esimerkeistä, lähelle kärkeä täytyy sijoittaa suora hyötyminen ihmisten kurjuudesta. Vaihtoehtoparannustavat haastavat jo nyt vallitsevan tavan, mutta ainoa todellinen vaihtoehto on sellaisen asetelman hylkääminen joka jo perimmäiseltä luonteeltaan synnyttää uskomattoman määrän fyysistä ja henkistä kurjuutta. Reichistä Maileriin, esimerkiksi, syöpä nähdään yleisen hulluuden kasvun estämisenä ja kieltämisenä. Ennen sivilisaatiota sairauksia ei käytännössä tunnettu. Ja miten niitä oltaisi voitukaan? Mistä muualta syntyvät rappeuttavat ja tarttuvat taudit, henkiset sairaudet, ja muut taudit, elleivät työstä, myrkyistä, kaupungeista, vieraantumisen, pelosta, tyydyttämättömyydestä elämästä – koko vaurioituneen ja vieraantuneen elämän paketista? Alkuperän tuhoaminen poistaa sen aiheuttaman kärsimyksen. Pienet hätätilanteet pystytään hoitamaan yrteillä ja vastaavilla, puhumattakaan puhtaasta, jalostamattomasta ruoasta merkityksestä.

Vaikuttaa siltä ettei teollisuudesta ja tehtaista päästä eroon välittömästi, mutta yhtä selvältä tuntuu että niiden purkamisen täytyy tapahtua kaikella murrosvaiheen energialla ja innolla. Teollisuuden tapaisen ihmisten ja luonnon orjuuttamisen täytyy kadota ikuisesti, niin ettei tuotannon ja talouden kaltaisilla sanoilla ole enää mitään merkitystä. Seinäkirjoitus Ranskan kapinasta 1968 oli yksinkertaisesti ’Pian!’ Nuo sissit ilmeisesti tajusivat tarpeen edetä nopeasti, jähkailematta ja tekemättä kompromisseja vanhan maailman kanssa. Puolikas vallankumous vain säilyttäisi ylivilallan ja valaisi sementtiin sen otteen meistä.

Laadullisesti erilainen elämä pitäisi sisällään vaihtokaupan poistumisen, kaikissa muodoissaan, lahjojen ja leikkimielisyyden puolesta. Sen sijaan että pakotettaisiin työhön – ja kuinka kauan nykyisyys voisi jatkua ilman juuri tätä pakottamista? – olemassaolo ilman rajoituksia on välitön, keskeinen päämäärä. Esteetön nautinto, luova pyrkimys Fourierin linjan mukaan: yksilön intohimojen ja täydellisen tasa-arvon pohjalta.

Mitä säilyttäisimme? ”Työtä säästävät laitteet?” Paitsi silloin kun niihin ei liity työnjako (kuten vivun tai kaltevan pinnan tapauksessa), tämä käsite on pelkkää kuvitelmaa; tämän ”säästön” taakse on piilotettu monien raadanta ja luonnollisen maailman riistäminen. Kuten pariisilainen ryhmä Interrogations totesi: ”Tämän päivän rikkaukset eivät ole ihmisen rikkauksia; ne ovat kapitalismin rikkauksia jotka vastaavat tarpeeseen myydä ja huumata. Tuotteet joita teemme, ja kelemme ja hallinnoimme ovat vieraantumisen materiaalin ilmaisu.”

Kaikenlaiset pelot ja epäilykset syntyvät ajatuksesta tai mahdollisuudesta elämän muuttamiseen, sen alkuperästä lähtien. ”Eikö kapina tarkoittaisi sekasortoa, varastojen keräämistä, vahvimpien väkivaltaa, jne.?” Mutta kansannousuissa tuntuu olevan vahva ilon, yhtenäisyyden ja anteliaisuuden tunne. Ottaen huomioon viimeisimmät esimerkit Yhdysvalloista, 60-luvun kau-

punkikapinat, New York -77 ja Los Angeles -92 – huomaa kaikkialla spontaanin jakamisen, ison pudotuksen rotujen välisessä ja naisiin kohdistuvassa väkivallassa, ja jopa festivaalihenkeä.

Täysin vastakkaiselle puolelle asettumisen unohtaminen on suurin esteemme. Epäröinti, rauhallinen yhteiselo sivilisaation kanssa – tämä halun puute osoittautuu kohtalokkaaksi jos sen annetaan kasvaa. Aidosti humanitäärinen ja pasifistinen voima on se joka omistautuu hellittä-mättä tuhoamaan sivilisaationa tunnetun pahanlaatuisen voiman, sen juuria myöten. Aika on kulttuurin ylivaltaa merkkäava painolasti, ehkäisevä ja rajoittava; kuten kielen vieraannuttava ulottuvuus, laskeminen. Nykypäivän kauhistuttavassa äärimmäisyydessä voimme nähdä tarpeen palata koko matkan maahan, moniaistiseen läheisyyteen luonnon kanssa, mikä vallitsi ennen kuin symbolisaatio teki elämisestä reifoidun, erilleen pilkotun pilakuvan itsestään. Eheän elä-misen viehätuksesta voidaan nauttia jopa kirkkaammin tällä kertaa, tietäen sen mitä esi-isämme eivät ymmärtäneet välttää.

Betonin repiminen auki voisi alkaa välittömästi, kuten edesmennyt ystäväni Bob Brubaker kerran ehdotti. Kirjaimellisesti, katukiven alla on hiekkaranta!

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

John Zerzan
Siirtymävaihe
Jälkikirjoitus Tulevaisuuden primitiiviin

Haettu 16.8.2012 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/20080320200743663>

fi.theanarchistlibrary.org